

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Thesavrvs|| Locorum|| Commvniwm|| Jvrisprvdentiaē

Barbosa, Agostinho

Lipsiæ, 1697

Cap. XLI. De Incertitudine, & Incerto.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80071)

incendio tenetur, nisi probetur culpa lata vel levis ejus vel fervorem aut domesticorum. Schneidew. in §. 28. Instit. de action. in action. locat. n. 24. seqq. Gail. L. 2. O. 21. Rauchb. 2. q. 10. n. 33. Nec vicinus vicino de incendio tenetur, nisi probetur culpa certi hominis circa officium delinquentis. Gail. L. 2. observ. 22. Rauchb. dist. q. 10. n. 60. seqq. Berlich. P. 2. concl. 25. n. 105. 108.

II.

Incendium ære alieno non exiit debitorem. L. incendium II. C. si certum petatur.

III.

Ob incendium culpā seu negligentia eorum, qui in familiā sunt, ortum non tenetur paterfamilias, nisi de familiæ negligentia monitus fuerit & monitum non observaverit. Struv. Syn. Jur. Civil. Ex. 23. th. 95. Decis. Elest. Saxon. 79. ibique Philipp. obs. 2. sed malæ fidei possessores de incendio fortuito etiam tenentur. Carpz. P. 2. Decis. 200. n. 6.

IV.

Incendiarii dolosi supplicio ignis & flammæ ex ordin. Crim. Carolinā afficiuntur nec ordinariam pœnam effugiunt, licet damnum datum refarcire velint. Ziegl. Jus Can. p. 962.

V.

Incendium culpofum nunquam severiori quàm fustigationis pœnā coercetur. Carpz. P. 4. C. 17. Defin. 12.

VI.

Incendii, ruinæ, naufragii, &c. occasione qui dolo malo rapuerit, damni quid dederit, contra eum datur intra annum utilem actio in quadruplum, post annum in simplum. L. 1. & seqq. ff. de incend. ruin. naufrag. ubi Struv. Ex incendio verò rapere quis dicitur, non tantum si ex igne, vel ex loco, ubi incendium fit, sed & si propter incendium vel ex adjacentibus prædiis rapiat. L. 1. §. 2. ff. eod. ibique Eckolt. §. 2.

CAP. XLI.

De Incertitudine

& Incerto.

Axioma I.

Incertitudinis ratione licitum sit, quod aliàs in certo casu esset illicitum, text. in l. si ea 17. ubi gloss. in verb. conduct. a. l. si oleo 23. C. de usur. & ibi Salicet. n. 1. Gail. 2. obs. 8. n. 3. & obs. 126. n. 5. Ob incertitudinem enim eventus multa sustinentur, quæ aliàs non subsistunt. L. emptorem 12. in fin. cum l. seq. ff. de act. emt. Tiraquell. ad l. si unquam. 8. vers. donatione largitus. n. 128. C. de revoc. donat. Carpzov. part. 3. constit. 20. definit. 3. n. 4. & in asilo debet. gen. cap. 1. §. 3. n. 99. Sic incertitudo à contractibus vel negotiis removet suspicionem, crimen usurarum ac læsionem, etiam in foro conscientiæ, Tiraquell. in l. si unquam. in verb. donatione. n. 126. C. de revoc. donat. & de retract. convent. in fin. n. 133. Valq. illust. quest. lib. 2. q. 20. cap. 52. n. 11. Rauchbar. part. 2. q. 25. quest. Jur. Civil. & Saxon. num. 77. & part. 1. q. 20. num. 24. suspendit omnem condemnationem. L. item Mela II. §. sed si plures 2.

L. ita vulnensius si. in princ. vers. rursus. ff. ad Legem Aquil. Schneid. in Comm. ad Instit. §. incertis. de legat. à pacto de mutua & vicissitudinaria successione excludit votum improbum captandæ mortis alterius. Jaf. consil. 5. vers. nec prædictis. col. 2. vol. 3. Socinus consil. 43. n. 15. vol. 4. Francisc. Hottoman. consil. 1. sustinet emtionem annuorum reddituum ad vitam, quantumvis precium non exfoluturum esse, vel vita emtoris in plures annos prorogata, vel obitus ejus acceleratus postmodum comprobaverit. Dd. in l. si ea lege C. de usur. Molin. de usur. q. 72. n. 472. Gail. lib. 2. obs. 8. Copus de fructibus lib. 1. tit. 3. cap. 5. Læf. Zechus de usur. cap. 10. n. 23. Heig. quest. 72. num. 7.

II.

In re momentosa nemo se incerto committere tenetur. B. Argentæus in consuet. Brit. tit. 3. art. 96. not. 6.

III.

Incertum illud dicitur, quod multipliciter intelligi potest. Baldus in l. scire 17. ff. de LL. & in consil. 218. incip. petita venia. col. 1. post med. & consil. 340. incip. & præmitto. col. 2. libr. 3. Solin. in rubr. ff. de rebus dubiis. Cravett. cons. 415. n. 12. Harprecht. in Comment. ad Instit. tit. de nupt. pr. num. 67.

IV.

INCERTITUDO rei vitiat actum, seu dispositionem. L. idem Pomponius §. §. fin. ff. de rei vendicat. l. duo sunt Titii 30. de testam. tutel. l. tutor incertus. ff. eod. tit. l. ita stipulatus 115. l. ubi autem non apparet 75. ff. de verb. oblig. l. si sic. 75. §. 1. ff. de legat. 1. l. cum post 69. & gener. 4. ff. de jure dotium. §. incertis 25. Instit. de legatis. Camill. Galin. cap. 36. n. 46. lib. 9. de verb. signif. Farin. 1. consil. crim. 83. n. 161. Sic ob incertitudinem vitari privilegium asserit Oldrad. consil. 257. in fin. idem de provisione beneficii Ecclesiastici ait Oldrad. consil. 229. quem sequitur Cravetta consil. 104. & consil. 143. in fin. & consil. 147. n. 1. vid. & Marfil. sing. 206. & sing. 513. Tiraquell. de primogen. quest. 17. num. 12. hinc incertitudinem omnem perimere probationem, ex l. item apud 15. §. cui non 9. ff. de injur. l. si servitius. 23. ff. de serv. urb. præd. probat Harprecht. in comm. ad princ. Inst. de nupt. n. 167. Sic incertitudo impedire perhibetur acquisitionem domini. l. 3. §. incert. 2. ff. de acquir. possess. licet in rem actio detur ratione partis incertæ ab adversario possessæ. l. que de tota 56. §. incerta 1. ff. de rei vind. Fachin. II. contr. 51. imò ratione incertitudinis vitari titulum, ex l. locus 26. ff. de acquir. possess. firmavit Oldrad. consil. 164. Viso privilegio. vide Baldum & Dd. post Dyn. in l. si sic. §. 1. ff. de legat. 1. & ibi Castrenf. ubi ait, se habuisse in facto, & quod talis titulus non profit, & censetur venditus vel cessus dubius probat l. si ja-

si jactum. ff. de contr. emt. quem sequuntur Alexand. in d. leg. locus. & in consil. 28. Visis. colum. 3. in tract. de emt. & vendit. membr. 6. Bertrand. consil. 1. num. 107. p. 2. Balb. in tract. de prescript. 1. part. 3. in princ. quest. 6. Bertazol. 1. consult. decis. consil. 108. n. 62. cum res incerta nec possideri possit, quia talis res ignoratur, ubi, qualis, quantave sit, & consequenter nec tradi nec accipi. l. 3. §. 2. l. 20. ff. de acquir. possess. l. 32. ff. de usucap. l. 4. ff. pro Emor. Hegenit. lib. 1. de possess. cap. num. 23. vide latè Marfil. in rubr. C. de probat. num. 354. cum multis seqq. ubi multipliciter limitat. Barr. in l. 1. §. si quis in duobus. ff. de bonor. possess. secundum tab. ubi de duobus testamentis eodem tempore factis, Fulgos. consil. 183. Circa primum, in princip. ubi declarat, quando incertitudo est incerta, secus si potest reduci ad certitudinem. & consil. 204. col. pen. vers. ad secundum. ubi idem dicit, additque, incertitudinem vitare dispositionem in sententia, contrahibus & ultimis voluntatibus, Cald. consil. 521. aliàs consil. 6. de privo. ubi quod privilegium concessum Ecclesiæ S. Venantii talis loci, si ibi sunt duæ S. Venantii, nec apparet, de qua senserit concedens privilegium, est nullum maxime ad petitionem partis concessum, Alex. consil. 48. Copiose. lib. 4. ubi quod institutio heredis vitatur propter incertitudinem, sicut & tutoris datio incerta, Castr. consil. 177. In questione. n. 2. l. 2. ubi quod non potest dari procurator incertus, refert Card. Tusch. pract. concl. tom. 4. lit. 1. concl. 65. per tot. Marefcota var. resol. lib. 1. cap. 11. num. 44. Thom. de Thomaslet. reg. 146. ubi intelligit, quando actus est omnino incertus. Steph. Grat. discept. forens. tom. 4. cap. 640. n. 29. & cap. 682. n. 7. & cap. 715. n. 7. & 8. & cap. 736. n. 61. & cap. 742. n. 15. & tom. 5. cap. 1000. n. 19. Mangil. de imput. 9. 82. n. 18. [Exemplo illustrat Treutler. 1. disput. 27. thes. 3. lit. b. ubi ait, quod mandatum de re incerta nullum sit, si res & pretium sit incertum, valeat autem, si res certa apparet. l. 3. §. 1. ff. mandat.]

Amplia etiam in favorabilibus, Dyn. consil. 41. n. 5. vers. preterea incertitudo. Anchar. consil. 216. n. 4. & favore libertatis, Fulgos. consil. 204. Albertus contraxit. in princip. n. 1. Cardin. Tusch. d. concl. 65. n. 25. & 26.

Limita de Jure Canonico, quia ubicunque potest mens haberi, etiam si non sit expressa, tunc valet dispositio incerta, quæ de Jure Civili non valeret, Alexand.

consil. 158. n. 8. lib. 7. quem refert Cardin. Tusch. d. conclus. 65. n. 56. & quod de aequitate Canonica non obstante incertitudine actus valeat, & agi possit, ut declaretur arbitrio boni viri juxta qualitatem personæ, & patrimonii, dictum fuit elegans Archid. quod Doctores miris laudibus prosequuntur, in cap. sunt nonnulli n. 2. vers. si res alia. q. 1. refert & sequitur Baldus in l. qui mutuum. §. salarium. in lect. antig. n. 2. vers. item vide. ff. mandati. sequitur etiam Anton. de Butr. dicens esse notabile, & perpetuo mente tenendum. in cap. ex parte. num. 7. de censib. Pannorm. in cap. 1. n. 5. de decim. Afflict. decis. 337. num. 10. Anton. Gomez. var. tom. 2. cap. 11. col. 4. vers. ad vertendum. Gutier. de juramento confirmator. part. 1. cap. 60. num. 6. Rendina in prompt. recept. sentent. tom. 1. tit. 100. num. 7. [vid. & Claud. de Saycell. in 3. col. vers. ex hoc infero. ff. de verbor. obligat. Ludov. Gomez ad §. item si quis Instituit. de action. n. 8. ubi exemplo illustrat, ut si promissio incerta esset jurata, tunc talis promissio bene valeret, quia veniret certificanda per arbitrium boni viri, adde & Jason. in l. triticum. col. 1. de V. O.]

Limita etiam, quando incertitudo potest reduci ad certitudinem, sive per circumstantias, sive per conjecturas, vel aliquo modo certitudo colligi potest, Calderin. d. consil. 521. aliàs consil. 6. de privileg. Roman. consil. 188. In casu. n. 3. & 4. [Illud enim non dicitur incertum, quod habita relatione ad aliquid certificatur. l. ubi autem non 75. §. illud. 4. ubi gloss. de verb. obligat. Decius in l. certum. n. 3. ff. si cert. pet. Ruin. consil. 165. n. 8. l. 2. Menoch. 1. arbitr. judic. quest. 68. n. 43. Exemplum vide in l. quidam 30. ff. de legat. 2. ubi si testator legat in refectionem viae nec legati quantitatem exprimit, valet legatum, sed judicis arbitrio aestimatur, quantum censetur legatum id, quod favore viae reficiendæ constitui quidam sentiunt, Bartol. in d. l. quidam. Tiraquell. in tract. de privil. pia cause in presat. vers. item legatum. sed plerique hoc concedi dicunt, quia illa incertitudo per relationem ad aliud, hoc est, ad patrimonii quantitatem judicis officio certa reddi potest. Rebuff. in tract. de privil. scholar. privileg. 3. Menoch. 2. arbitr. judic. cas. 188. sic incertitudinem non vitare dotis constitutio, nem, patet ex l. filia pater 43. de legat. 3. l. cum post 69. §. gener. 4. ff. de jur. dot. cum certitudo ex his satis declaratur.

Bar-

Barbat. *consil.* 33. col. 4. in fin. lib. 1. Paris. *consil.* 8. n. 41. lib. 3. Socinus jun. n. 33. lib. 2. Grammat. *consil.* 101. n. 16. Sic etiam incerta petitio admittitur, si accessorie aliquid petatur, cum re principali. *cap. inter dilectos* 6. *vers. hec omnia.* & ibi Felin. de *fid. instrum.* Myns. in *S. curare.* n. 18. *insit. de action.* Regner. Sixtin. 1. *Consil.* Marpurg. *consil.* 11. n. 15. His alia incertitudo dicitur determinabilis. §. 25. ff. de *legat.* alia apparet, alia in veritate l. 7. §. 1. de *C.E.* l. 27. de *condit. & demonstr.* Baldus *consil.* 188. per tot. lib. 5. ubi quod valet legatum factum futuræ uxori, vel futuræ nurui, quia licet sit incerta, tamen ex facto potest reduci ad certitudinem, Cravett. *consil.* 162. n. 3. *vers. tertio.* Ubi idem dicit, quando ex juris dispositione potest reduci ad certitudinem, & n. 4. extendit, quando uno casu tantum potest verificari, & n. 6. extendit etiam, quando incertum per judicem venit certificandum, vel quando relatio fit ad unum certum de incertis, Bartolus & alii in l. fin. C. de *codicill.* ubi quod non viciat, quando provenit culpa adversarii, Baldus *consil.* 290. *Allegationes hinc inde* n. 2. lib. 4. ubi quod incertitudo non viciat dispositionem, vel opponi non potest, quando causatur a culpa opponentis, Zabarell. *consil.* 105. n. 2. ubi quod incertitudo, quæ brevi tempore venit declaranda, non nocet, sed imò cessat, & ideo limitatur axioma, quando incertitudo ad certitudinem reduci non potest, vel adest incertitudo in universo. Surdus *consil.* 128. n. 19. & 20. & *consil.* 221. n. 56. & 57. Stephanus Gratianus d. tom. 4. cap. 766. num. 8. qui cap. 742. num. 56. limitat etiam in incertitudine circa accessoria.

CAP. XLII.
De Incestu.

Axioma I.

Incestus est concubitus illicitus inter consanguineos vel affines in gradu prohibito admixtus, & punitur in consanguinitate lineæ rectæ ultimo supplicio. Inter fratres & sorores atque eos, qui sibi sunt parentum & liberorum loco, fustigatione cum relegatione perpetua. Inter reliquos collaterales consanguineos relegatione tantum. In affinitate in lineâ rectâ, fustigatione, in lineâ collateralis, relegatione. Carpzov. *Prax. Crim. Quæst.* 72. 73. & 74. Berl. P. 4. *concl.* 32. n. 14. & *conclus.* 33. num. 5. Speid. in *Notab. verb.* Blute schande.

II.

Incestus cum parentibus & liberis in speciei dici solet nefarius, quod ipsum Jus Naturæ violat

& talem bruta etiam animalia plerumque abhorreant. vid. Hug. Grot. de *Jur. B. & P. L.* 2. c. 5. §. 12. Carpz. *Præf. Crim.* 72. n. 19.

III.

Incestus committitur etiam in affinitate imperfectâ, non verò in cognatione spiritali, quæ merum Pontificiorum inventum est. Ziegl. in *Jur. Can.* p. 985.

IV.

Incestuosi liberi à legitimisationis beneficio Jure Civili Romano excluduntur. Ziegl. de *Jur. Majest.* p. 215. Solet tamen hodie Comitibus Palatinis concedi facultas, super maculâ natiuitatis eorum dispensandi, quod à legitimisatione in effectu non differt. Stryck. in *usu modern.* ad ff. de *his, qui sui vel alien. jur.*

CAP. XLIII.
Incidenter.

Axioma I.

Incidenter permittuntur multa, quæ non sunt per se. l. quoties 3. C. de *judic.* l. nullum 14. de *testib.* Curtius jun. in l. 2. n. 32. ff. de *jurisd.* Laur. Tennin. *cautel.* 6. n. 97. Cujac. ad *cap. lator.* 5. qui *fil. sint legitim.* Sic is, qui non potest cognoscere de causa status per se, cognoscere tamen potest de ea, si incidit in quæstionem de hereditate. l. 3. C. de *judic.* l. 1. C. de *ordin. jud.* Sic Prætor de crimine capitali non cognoscit, nisi incidat in causam civilem. Cujac. in l. 6. C. de *rebus cred.* C. l. A. de *offic. Prat. thes. ult.* Sic incidenter & consequenter Camera etiam de causis criminalibus & matrimonialibus cognoscit.

II.

Incidents articulus quatenus reguletur secundum causam principalem, vid. Mev. P. 3. *Dec.* 83. n. 4. Et an incidens causa in foro causæ principalis judicanda, id. P. 3. *Dec.* 280.

CAP. XLIV.
De Inclusionem vide
Limitatio.

Axioma I.

Ex inclusione non infertur alicui certæ personæ præjudicium. Corn. *consil.* 95. n. 20. & *consil.* 133. n. 10. lib. 2. Honded. *consil.* 12. n. 18. & *consil.* 13. n. 41. lib. 1. Farinat. 1. *consil.* 95. n. 16.

II.

INCLUSIO unius est exclusio alterius, l. cum Prætor 12. ff. [vid. *supr. de except. ax.* 8. & de *negatione ax.* 7.] de *judic.* l. cum maritus 21. C. de *procuratorib.* l. quamvis 2. C. de *pignoribus.* l. ait Prætor 7. §. sed quod Papinianus 10. ff. de *minorib.* cap. nonne. de *presumpt.* [Exemplum est in l. 22. de *Legib.* ubi Anton. Fab. & l. 11. §. ult. ff. de *pignor. act.* add. l. 14. ut in *posseß. legat.* ubi C. J. A. thes. 6. num. 40.] Angel. Aretin. *consil.* 29. Quando primum. à num. 6. cum *segg.* Simon. de *Pratis de interpret. ultim. volunt.* lib. 2.